

Intervju med Stig Holmstedt

ÅSA STEINHOLTZ

Hur länge har du sysslat med fågelskådning och hur kom det sig att du började intressera dig för fåglar?

Jag började att skåda våren 1954, d.v.s. för 56 år sedan. Inspiratörer var min bästa klasskompis, Lasse Sandwall (som jag åter började skåda med år 2006 efter ca 40 års uppehåll) och min biologilärare Birger Wennerberg på Östra Real i Stockholm. Wennerberg gav oss i min klass i uppdrag att föra listor över vår fåglarna i tabellform med kolumnerna "art", "datum", "lokal" och "övrigt". Detta missuppfattade jag – jag trodde det gällde alla fåglar. Och på den vägen är det! Naturintresset är dock ännu äldre – jag hade varit scout i flera år innan.

Hur mycket tid lägger du på skådning och vad gör du vid sidan av?

Eftersom jag har pensionerat mig blir det mycket tid för skådning numera, i synnerhet som jag bor i sådana fantastiska områden som Gysinge invid Färnebofjärdens nationalpark (som jag är något av en pappa till efter att ha jobbat och lobbats för den sedan år 1972) på vinterhalvåret och sydöstra Öland på sommarhalvåret. Om man räknar in alla guidade turer, utlandsresor (3-4 utomeuropeiska resor per år) och inventeringar som jag arrangerar och/eller leder så blir det nog i stort sett skådning på heltid. Vid sidan har jag i flera år skrivit på en bok om trafikplaneringens historia i Stockholm. Sedan umgås jag ju förstås med familjen också, framför allt på helgerna eftersom min fru fortfarande jobbar.

Favoritfågellokalen - var skådar du helst i Uppland, Sverige och världen?

I Uppland sjölvfallet vid nedre Dalälven i februari - april. Hjälstaviken är också ända sedan jag först började skåda en av mina hemmalokaler – finns det någonstans i Sverige där

Stig Holmstedt. FOTO: KARL NYREMO

man från en och samma plats (tornet) kan se en sådan mångfald av arter och individer? En vandring runt sjön i början av maj med otaliga fåglar bland backsippor, kungsängsliljor och hela marken i Stora Parnassen täckt av gul- och vitsippor är också en naturupplevelse av absolut högsta dignitet. Sedan har jag hela raden av favoritlokaler i norra Uppland – främst södra Vendelsjön, Ledskär och Björns skärgård (där jag paddlar några gånger varje vår).

I övriga Sverige är sydöstra Öland oslagbar i maj- oktober samt Västkusten, framför allt Hönö, en höjdare när det blåser från västsektorn i september-oktober. Laholmsbukten är också fantastisk ibland, men Göteborgarna på Hönö är mycket trevligare och hjälpsammare än skåningarna... Jag är också mycket västkustbo i hjärtat efter 25 barndoms- och ungdomssomrar på Styrso i Göteborgs södra skärgård.

Jag skådar på många ställen i världen i övrigt, men favoritkontinenterna är Nord-

amerika (särskilt Alaska där jag varit fyra gånger) samt Afrika (sju resor till länder söder om Sahara).

Vilken typ av fågelskådning föredrar du?

Mina två absoluta favoriter är att flyga fram med skidor på skaren och lyssna på ugglor, orrspel och hackspettar sent i mars i Färnebofjärdens nationalpark samt att sitta i vindskyddet på Hönö när havet dånar och vråker mot stranden alltmedan sulor, stormfåglar, lror, labbar och alkor drar förbi i en aldrig sinande ström. Två mycket olika sätt att skåda, men båda med en alldeles särskild tjusning. Med undantag av havsfågelskådning och möjligen sträckskådning vid min hemmalokal på Öland, Sebybadet, är jag alldeles för rastlös för att sitta stilla och skåda – jag vill röra mig i landskapet och få motion.

Är du en kryssare? Vilka listor har du och hur håller du ordning på dina kryss?

Om man med kryssare menar en som ständigt sitter och väntar på larm och sedan drar över land och rike för att få in en ny art så är jag det inte. Men visst kan jag åka iväg ibland om det inte är alltför långt, om arten är karismatisk och om draget kan förenas med annan skådning på eller i närheten av platsen.

När det gäller att hålla ordning på mina krysslistor är jag dessvärre lite slarvig (eller har snarare inte tid). Jag har visst åkt ur Club 300s Sverigelista för att jag sedan länge glömt att uppdatera. Men för landet har jag en totalkrysslista, en dubbelkrysslista, en trippelkrysslista samt en ädelkrysslista. Vidare har jag ABA-lista (USA plus Canada), Afrika-lista, Upplandslista, Ölandslista, Hjälslista samt tomtlistor för mina hus i Gysinge och Mellstaby (på Öland). Sedan har jag alltid årslistor för Sverige. Alla listor sköter jag manuellt – jag gillar inte att sitta och knappa in observationer i Svalan.

Hur många Sverige-kryss resp. Upplandskryss har du?

396 arter i Sverige enligt Club 300s sätt att räkna. Inte så imponerande efter 56 års skådning, men jag ligger betydligt högre på de listor som bättre avspeglar skådaraktiviteten – har 360 dubbelkryss och 336 trippelkryss. I Uppland har jag 294 arter.

Vilket är ditt bästa fågelminne?

Det var nog den fantastiska art- och individrikiheten på tundran vid Hooper Bay i Alaska vid mitt första besök där i juni 1974.

.. och ditt värsta?

Kan man ha dåliga fågelminnen?

Har du en favoritart?

Flera! Bland svenska arter slag-, lapp- och sparvuggla, vitryggig och tretåig hackspett, svart stork, bredstjärtad labb, jaktfalk och lavskrika. Mycket svårt att prioritera bland dessa. Ute i Europa lammgam och murkrypare. I världen vandringsalbatross.

Vad skulle vara en drömbots för dig?

En ny häckning av vitryggig hackspett vid nedre Dalälven. (Har hittat 95 bon där, det sista år 1995)

Vilken tror du blir nästa art för landskapet Uppland?

Har inte sett någon totallista över vad som setts och kan därför inte spekulera. Rätt ointressant kuriosa f.ö. enligt min mening.

Finns det någon Upplandsskådare som du skulle vilja veta mer om?

Min vice ordförande i Järvafältets Ornitologiska Klubb (JOK), Olle Bernard, som jag naturligtvis känner själv, men som kanske andra skulle behöva veta mer om.